

TOKYO CAMİİ CUMA HUTBESİ

18 Aralık 2009

ÇOCUK TERBİYESİ

Muhterem Müslümanlar!

Yüce Allah insanı, tertemiz ve eğitime hazır değerli bir varlık olarak yaratmıştır. Bu bakımdan insan hayra da şerre de yönlendirilebilen kabiliyetlerle donatılmıştır. İnsana yaratılıştan verilmiş olan kalb, akıl, ve vicdan gibi manevi istidatlarının, hangi inanç ve kültür ortamında yetişirse ona göre şekilleneceği Sevgili Peygamberimiz(s.a.v) tarafından ifade buyrulmuştur. Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de zikredilen "Allah sizi hiçbir şey bilmediğiniz hâlde annelerinizin karnından çıkardı ve size işitme(niz için kulaklar), (görmeniz için) gözler ve (anlayıp idrak etmeniz için de) gönüller verdi ki (bundan dolayı O'na) şükredesiniz"¹ âyeti de, insana doğuştan İlâhî bir lütuf olarak verilen istidatların varlığına dikkat çekmektedir. Dolayısıyla insan, diğer varlıklardan farklı olarak, potansiyel hâldeki kabiliyetlerini bir eğitim sürecinden geçirerek geliştirmek ve belli bir düzeye getirmek mecburiyetindedir.

Yüce Allah, Kur'ân'da "Ey iman edenler, kendinizi ve aile halkınızı yakıtı taş ve insanlar olan ateşten koruyun!"² buyururken, çocukları dünyevî ve uhrevî hayata hazırlamanın önemli bir mesuliyet olduğuna işaret etmiştir. Keza Allah Resûlü de, "Bir baba evlâdına güzel edep ve ahlâktan daha üstün bir miras bırakmış olmaz."³ buyurarak bu vazifenin asla ihmal edilmemesi gerektiğini vurgulamıştır.

Muhterem Müminler!

Allah Resûlü'nün, gerek çocuklarla olan davranışlarına ve gerekse çocuk terbiyesiyle alakalı sözlerine baktığımız zaman çocuk terbiyesine doğumla birlikte hatta daha öncesinden başlanması gerektiği anlaşılmaktadır. Hz. Âişe'nin ifadesine göre, yeni doğan çocuk için dua edip, Allah'tan ömrünün bereketli kılmasını talep etmek, Hz. Peygamber'in (s.a.v) tavsiyeleri arasındadır.⁴

Ayrıca Resûlüllah (a.s), çocukların kulağına ilk telkin edilecek şeyin 'ezân ve ikâmet' olmasını emir buyurmuşlar, torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin doğduklarında, sağ kulaklarına ezan, sol kulaklarına da ikâmet okumuşlardır.⁵ Bu telkin, çocuğun daha ilk günden ihmal edilmeyip, dinin mukaddesleriyle tanıştırılması gerektiğine önemli bir işarettir. Allah Resûlü'nün, çocuğun doğumu sonrasında önemle üzerinde durduğu bir başka husus da onlara 'güzel bir isim' verilmesidir. O'nun "Sizler kıyamet günü kendi isimleriniz ve babalarınızın isimleriyle çağrılacaksınız. O hâlde isimlerinizi güzelleştirin."⁶ buyurmuşlardır.

Aziz Müminler!

Sevgili Peygamberimiz'in (s.a.v.), çocuklara 'dinî değerleri' anlatma konusunda kolaydan zora, esastan teferruta doğru bir yol izlediği görülmektedir. Bu sebeple dinin temeli olan iman esaslarının öğretilmesine öncelikli

vermek gerekmektedir. Sahabiden Cündeb b. Abdullah Kur'ân'dan önce, iman esaslarını öğrendiklerini, bilahare Kur'ân'ı öğrendiklerini ve böylelikle imanlarının arttığını ifade etmişlerdir.⁷ İmandan sonra ise 'namaz'ın çocuklara öğretilmesinin önemini belirtmek için Allah Resûlü, çocuklara yedi yaşına geldiklerinde alıştırmak maksadıyla namazın öğretilmesini tavsiye buyurmuşlardır.⁸ Peygamber Efendimiz'in çocukların dini eğitiminde özellikle önemini vurguladığı diğer bir konu ise çocuklara 'Kur'ân-ı Kerîm'in öğretilmesidir. Allah Resûlü Enes b. Mâlik'e şunları tavsiye etmiştir: "Evlâdım! Kur'ân okumayı ihmal etme ve (unutma ki) Kur'ân ölü kalblere hayat verir; kötü ve çirkin şeylere, haddi aşmak gibi kusurlara karşı da insanı korur..."⁹

¹ Nahl, 16/78

² Tahrîm, 66/6

³ Tirmizi, Birr 33

⁴ Buharî, Daavât 31

⁵ Ebû Dâvud, Edeb 107

⁶ Ebû Dâvud, Edeb 61

⁷ İbn Mâce, Sünnet 9

⁸ Tirmizi, Mevâkîtü's-Salât 183

⁹ Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, II/377